

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 558/24
7.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Весне Целетовић Цуцић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ЈМБГ ..., чији је пуномоћник Милорад Јовишевић, адвокат из Панчева, ул. Змај Јове Јовановића бр. 5в, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ул. Гимназијска бр. 7, ради утврђења права својине, вредност предмета спора 1.200.000,00 динара, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П бр. 1640/23 од 27.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П бр. 1640/23 од 27.11.2023. године у ставу првом изреке тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се утврди да је он по основу одржаја стекао право својине на кат. парцели бр. ... КО ..., њива, треће класе, површине 13793м², у потесу "...” у обиму удела 1/1 непокретности, уписаној у Лист непокретности број ... КО ..., што је тужена Република Србија дужна да призна и трпи да тужилац на основу ове пресуде спроведе упис свог права својине на наведеној непокретности у надлежној служби за катастар непокретности Републичког геодетског завода, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке Основног суда у Панчеву П бр. 1640/23 од 27.11.2023. године, тако да свака странка сноси своје трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА да туженој Републици Србији накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је тужилац по основу одржаја стекао право својине на непокретности која је уписана у Лист непокретности број ... КО ..., број парцеле ... КО ..., њива, треће класе, површине 13793м², у потесу “...” у обиму удела 1/1. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 285.098,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до дана исплате, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП (Службени гласник Р. Србије бр. 72/11, са свим изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужене основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити се жалбом тужене указује на друге повреде поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, породица тужиоца уназад педесетак година има државину на катастарској парцели бр. ... КО ..., укупне површине 1.37.93 ха, у потесу “...”. Исту непокретност је најпре обрађивао деда тужиоца, покојни ... и то до 1999. године, када је преминуо. Наведена парцела се локацијски налази близу села и иста је, а имајући у виду њен облик позната као шпиц, с тим да иста управо по његовом деди је препознатљива као “...”. Након смрти деде тужиоца предметну парцелу је обрађивао отац истог ББ, који је преминуо 04.04.2010. године, а након ББ смрти породица тужиоца је наставила са коришћењем исте. У коришћењу наведене непокретности тужиочева породица никада није ометана, нити је тужилац знао да наведена непокретност не представља власништво његове породице, те да је то сазнао тек 2021. године, када је на својој парцели затекао комшију ... који је копавао канал и прекопавао му засад пшенице. Он је тада путем апликације на телефону утврдио да наведена парцела представља јавну својину тужене, због чега је и уследило предметно утужење. Утврђено је да се на овој парцели делимично налазе засади разног воћа (кајсије, крушке, јабуке..), чија је старост 40-50 година, а које је садио деда тужиоца, а у једном делу су засади других пољопривредних култура. Из извештаја Републичког геодетског завода-Службе за катастар непокретности, на предметној катастарској парцели као носилац права својине уписана је Република Србија и то у Листу непокретности бр. ... КО ... са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, те да је овакво стање у катастру на основу захтева Републике Србије од 23.02.2016. године, док је из копије земљишно-књижног улошка бр. ... КО ... утврђено да је предметна непокретност приликом обнове земљишних књига 1969/1970 уписана као друштвена својина, а да је као носилац права коришћења био уписан Пољопривредно-индустријски комбинат из Панчева, с тим да је на основу Дн решења бр. 2214/93 иста непокретност и даље била уписана као друштвена својина, док је по основу уговора о преносу права коришћења без накнаде од 16.03.1993. године, као носилац права коришћења са правом располагања уписана ДПП “Омољица” из

Омољице. Овакав статус наведене парцеле измењен је на основу Дн решења бр. 1991/06, када је предметна парцела уписана као државна својина, власништво Републике Србије, с тим да је 25.11.2005. године, на истој катастарској парцели уписано право коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд. Утврђено је да је заоставштину оца тужиоца ББ чинио већи бр. катастарских парцела, те је заоставштина истог расправљена решењем Основног суда у Панчеву О бр. 3276/13 од 15.01.2014. године, у ком поступку су се наследни учесници ВВ и овде тужилац АА, као ћерка и син оставиоца прихватили наслеђа које им по закону припада и свој наследни део уступили наследнику ГГ, супруги оставиоца. Пред истим судом у предмету О бр. 532/14 дана 04.04.2014. године донето је решење о накнадно пронађеној заоставштини покојног ББ, коју је чинио трактор и тракторска приколица, те је за наследника на истом оглашен овде тужилац, а решењем истог суда О бр. 334723 од 24.02.2023. године, мајка тужиоца ГГ оглашена је за наследника на накнадној заоставштини коју чине још две катастарске парцеле, те је ГГ према решењу Службе за катастар непокретности у Панчеву уписана као власник на целокупној имовини покојног ББ.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, оценио да је тужбени захтев тужиоца основан, имајући у виду да су у конкретном случају испуњени услови о стицању права својине путем ванредног одржаја из члана 28 став 4 Закона о основама својинско-правних односа, јер су тужилац, а пре тога и његови правни претходници, отац ББ и деда ... били у непрекидној државини спорне катастарске парцеле уназад 50 година, због чега је усвојен тужбени захтев тужиоца и одлучено као у изреци.

Оцењујући жалбене наводе туженог, овај суд налази да се овакав закључак првостепеног суда не може прихватити, имајући у виду да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право.

Наиме, неспорно је да је одредбом члана 28 Закона о основама својинскоправних односа прописано да одржај представља један од начина стицања права својине којим се правно стање усклађује са чињеничним стањем услед невршења неког права од стране његовог титулара у одређеном временском периоду. Да би се стекло право својине по овом основу, државина мора бити квалификована, односно мора бити законита или савесна, с тим да код редовног одржаја предвиђеног ставом другим наведеног члана државина мора бити како савесна, тако и законита, док код ванредног одржаја прописаног ставом четвртим истог члана тражи се само савесност државине. Државина је законита уколико постоји правни основ подобан за стицање права својине, а код савесне државине држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, а како то предвиђа одредба члана 72 наведеног закона, те да приликом оцене основаности тужбеног захтева код утврђења права својине по основу савесности државине је без утицаја земљокњижни упис тог права. Одредбом члана 30 истог закона прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребног за одржај. У време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци, те да се на прекид, односно застој одржаја сходно примењују одредбе о

прекиду, односно о застоју застарелости потраживања.

У конкретном случају, неспорно је да породица тужиоца уназад 50 година користи спорну непокретну имовину, на којој је деда туженог још пре 40-50 година засадио воће, које и сада постоји, те да их тужена није ометала у мирном коришћењу поседа све до 2021. године.

Међутим, по налажењу овог суда тужилац није активно легитимисана страна да потражује утврђење права својине по овом основу. Ово имајући у виду да је странка у парничном поступку стварно легитимисана уколико је носилац одређених права или обавеза у неком материјално-правном односу поводом кога је спор настао. Активна легитимација постоји уколико је тужилац носилац одређених права, односно овлашћења, а тужени је пасивно легитимисан уколико је носилац одређених обавеза. Од постојања стварне легитимације, односно активне или пасивне легитимације, као материјално-правног питања зависи основаност тужбеног захтева у одређеној правној ствари.

У том контексту, имајући у виду да из стања у списима предмета, као и садржини ожалбене пресуде недвосмислено произлази да је наследник на заоставштини покојног ..., деде тужиоца био његов отац ББ, а да је наследник на заоставштини покојног ББ мајка тужиоца ГГ, из чијег је исказа од 17.01.2021. године утврђено да је она са оцем тужиоца 1979. године засновала брачну заједницу, када је из ... дошла да живи у ..., да је заједно са покојним ББ обрађивала предметну непокретност, те да исту непокретност она и даље обрађује заједно са породицом, то по налажењу овог суда тужилац није активно легитимисана страна да потражује утврђење права својине путем одржаја, имајући у виду да током поступка није доказао да је управо он у искључивој државини спорне непокретности, већ да је то његова мајка.

С друге стране, уколико би тужилац био искључиви држалац предметне непокретности, онда би се након 2010.године, када је његов отац ББ преминуо поставило питање његове савесности, имајући у виду да предметна непокретност није ушла у заоставштину његовог оца ни по основном предмету, ни у поступку расправљања заоставштине на накнадно пронађеној заоставштини, с обзиром на чињеницу да је он био способан да технички провери власништво на спорној непокретности, будући на његов исказ да добро познаје информациону технологију, јер се сам преко ове технологије информисао о власништву на спорној непокретности, с тим да наведена правила о несавесности не би важила за његову мајку, која од 1979.године несметано обрађује предметну непокретност.

Имајући у виду напред изнето, ожалбена пресуда је преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца и у смислу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Како је преиначена одлука о главној ствари, то је овај суд применом одредбе члана 165 став 2 ЗПП, одлучивао о трошковима целог поступка, па је имајући у виду да је тужилац странка која није успела у овом спору, а да тужена није током поступка определила трошкове које тражи, то је овај суд применом одредбе члана 401 тачка 3 ЗПП, преиначио решење о трошковима и ставом другим изреке одлучио да свака

странка сноси своје трошкове поступка.

Ставом трећим изреке, а имајући у виду успех тужене у другом степену, тужилац је обавезан на накнаду трошкова другостепеног поступка и то у висини трошкова састава жалбе од 33.750,00 динара.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић